

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРАНІЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СВО
«МАГІСТР» ПРИ ВСТУПІ НА ОПП „ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ”
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 193 „ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ”
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 19 «АРХІТЕКТУРА ТА БУДІВНИЦТВО»

Програма фахового вступного випробування для здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» при вступі на освітньо-професійну програму „Геодезія та землеустрій” спеціальності 193 „Геодезія та землеустрій” галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», розроблена:

- доктором технічних наук, професором Войтенко С.П.,
- доктором географічних наук, професором Михайлюком В.І.,
- кандидатом економічних наук, доцентом Малащук О.С.,
- кандидатом військових наук, доцентом Александровським І.Р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ.....	5
1.1. Геодезія	5
1.2. Картографія	7
1.3. Землеустрій	7
1.4. Державний земельний кадастр	10
1.5. Земельне право	13
2. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	16
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	20

ВСТУП

До участі в конкурсі на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» при вступі на освітньо-професійну програму „Геодезія та землеустрій” спеціальності 193 „Геодезія та землеустрій” галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», допускаються особи, які мають документ державного зразка про здобутий перший (бакалаврський) рівень спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» (напряму підготовки 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій»).

Мета вступного випробування – перевірка відповідності знань, умінь та навичок абітурієнтів програмним вимогам, з’ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості вступників для отримання освітнього ступеня «Магістр».

Вступник повинен володіти сукупністю видів діяльності, які передбачені освітньо-кваліфікаційною характеристикою бакалавра за професійним напрямом «Архітектура та будівництво» спеціальності «Геодезія та землеустрій».

Вступник повинен:

- **виявити** базові знання з теорії та практики дисциплін, що виносяться на вступне випробування: геодезія, картографія, землеустрій, державний земельний кадастр, земельне право;
- **знати** законодавство у сфері управління земельними ресурсами, способи і методи геодезичних вимірювань, принципи землеустрою, вміти здійснювати вибір відповідних розрахункових методик, застосовуючи при цьому методичний апарат та інструментарій зазначених дисциплін;
- **продемонструвати** навички творчого, критичного погляду на поставлені практичні завдання та розробки обґрунтованих пропозицій щодо їх розв’язання.

1. БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ

1.1. ГЕОДЕЗІЯ

1.1.1. Завдання, предмет і метод геодезії. Роль геодезії в землеустрої та земельному кадастрі. Історичний огляд геодезії. Поняття про форму і розміри Землі. Елементи вимірів на земній поверхні. Зображення поверхні Землі на площині. Масштаби топографічних карт і планів. Системи координат в геодезії. Геодезична (географічна) система координат. Прямокутна система координат. Номенклатура топографічних карт. Орієнтування ліній на місцевості. Дійсний (істинний) і магнітний азимут. Схилення магнітної стрічки. Дирекційні кути. Зближення меридіанів. Румби.

1.1.2. Умовні знаки топографічних карт та планів. Зображення рельєфу на планах і картах. Основні форми рельєфу. Стрімкість схилу. Ухил місцевості. Суть і рішення прямої геодезичної задачі. Суть і рішення оберненої геодезичної задачі. Аналітичний спосіб визначення площ. Графічний спосіб визначення площ. Механічний спосіб визначення площ.

1.1.3. Основні принципи організації геодезичних робіт. Класифікація теодолітів. Будова теодоліта технічної точності. Повірки теодоліта технічної точності. Методика вимірювання горизонтальних кутів. Методика вимірювання кутів нахилу. Лінійні вимірювання. Теодолітні ходи. Загальні положення (засади) і особливості розбудови теодолітних ходів. Камеральна обробка замкнутого теодолітного ходу. Камеральна обробка розімкнутого теодолітного ходу. Поняття про знімання місцевості. Суть теодолітного знімання. Знімання ситуації способом перпендикулярів. Полярний спосіб знімання ситуації. Знімання ситуації способом кутової засічки. Знімання ситуації способом лінійної засічки. Знімання ситуації способами створів та обходу. Зміст та порядок виконання камеральних робіт при теодолітному зніманні. Побудова планів теодолітного знімання.

1.1.4. Визначення висот. Нівелювання. Види нівелювання, суть геометричного нівелювання. Способи геометричного нівелювання. Нівелірні знаки. Види нівелірних робіт. Типи нівелірів. Будова нівелірів типу Н-3 (НВ-1). Нівелірні рейки. Технічне нівелювання. Трасування лінійних споруд. Нівелювання поверхні. Суть тригонометричного нівелювання.

1.1.5. Класифікація і методи побудови геодезичних мереж. Прилади для вимірювання кутів в мережах згущення. Вимірювання горизонтальних кутів способом кругових прийомів. Створення геодезичної мережі згущення методом тріангуляції. Створення геодезичних мереж згущення методом полігонометрії. Геодезичні знаки і центри. Лінійні вимірювання в розрядній

полігонометрії. Визначення елементів приведення. Теорія помилок вимірів, її зв'язок з теорією ймовірностей. Помилки вимірів і їх класифікація. Властивості випадкових помилок. Критерії оцінки точності геодезичних вимірів. Врівноваження полігонометричних ходів 1 і 2 розрядів. Спрощене врівноваження триангуляційних мереж.

1.1.6. Висотні геодезичні мережі. Загальні відомості про геометричне нівелювання III і IV класів. Врівноваження нівелірних мереж IV класу. Проектування топографо-геодезичних робіт. Великомасштабне топографічне знімання. Визначення координат пунктів знімальної мережі засічками. Технічне і тригонометричне нівелювання для створення знімальної основи топографічного знімання. Суть та сфера застосування тахеометричного знімання. Номограмні тахеометри. Електронні тахеометри. Тахеометричне знімання ситуації і рельєфу місцевості. Камеральна обробка тахеометричного знімання. Автоматизація процесів наземних топографо-геодезичних робіт.

1.1.7. Фігура Землі. Системи координат, що застосовується у вищій геодезії. Параметри земного еліпсоїда. Довжини дуг меридіана і паралелі. Геодезичні координати. Види геодезичних задач. Розв'язування сфероїдних трикутників. Вивчення, будова, дослідження і перевірки точних і високоточних оптичних теодолітів. Астрономічні системи координат. Точне і високоточне геометричне нівелювання. Помилки високоточного геометричного нівелювання. Загальні відомості про проектування поверхні Землі на площину. Рівнокутня проекція Гаусса-Крюгера. Визначення площинних координат Гаусса-Крюгера за геодезичними і геодезичних за площинами. Редукування геодезичних вимірів з еліпсоїда на площину в проекції Гаусса-Крюгера.

1.1.8. Загальні відомості про глобальні супутникові системи. Відомості з історії створення глобальних навігаційних супутникових систем. Основні концепції глобальних супутникових систем. Принцип роботи системи та її переваги. Принцип виміру відстані. Псевдовіддаль. Системи координат і відліку часу, які використовуються в супутниковій геодезії. Інерційні системи координат: CIS, CTS. Всесвітня геодезична референтна система WGS – 84. Основні параметри геоцентричного екіпотенціального еліпсоїда обертання. Основні параметри орбіти супутника. Орбітальна система координат. Система відліку часу.

1.1.9. Будова систем NAVSTAR (GPS) та ГЛОНАСС. Склад глобальних супутникових систем. Режим роботи систем. Структура сигналу супутника. Кодові вимірювання. Фазові вимірювання. Основні джерела похибок супутникових спостережень. Відомості про деякі приймачі систем. Методи спостережень супутниковими приймачами систем. Класифікація методів

спостережень приймачами систем GPS і ГЛОНАСС. Технології спостережень відносним статичним методом. Кінематичний метод спостережень. Показники якості геометричного розміщення супутників. Проектування та організація робіт при створенні або згущенні геодезичних мереж з допомогою супутникових приймачів. Планування геодезичного знімання. Вибір пункту для супутникових спостережень. Прив'язка до пунктів державної геодезичної мережі. Обробка результатів польових вимірювань.

1.2. КАРТОГРАФІЯ

1.2.1. Географічна карта та її основні властивості. Класифікація географічних карт. Елементи змісту географічних карт. Математична основа географічних карт. Масштаб карти Головний і частковий масштаби. Картографічна проекція. Класифікація проекцій по виду картографічної сітки і характеру спотворень. Характеристика проекції Гаусса-Крюгера. Номенклатура листів топокарт в проекції Гаусса. Картографічна і кілометрова сітка топографічних карт.

1.2.2. Фізико-географічні елементи змісту географічних карт. Соціально-економічні елементи змісту. Способи зображення об'єктів явищ на спеціальних картах.

1.2.3. Основні етапи складання карт. Картографічна генералізація, її суть і основні положення. Видавничий оригінал карти. Видання карт. Види друку. Друкарські форми. Поняття про літографський і офсетний друк.

1.2.4. Сучасні напрями картографування земельних ресурсів. Використання карт. Класифікація прийомів і методів роботи з картами. Описи по картах. Загальне знайомство з місцевістю по карті. Картометричні роботи.

1.3. ЗЕМЛЕУСТРІЙ

1.3.1. Сутність землеустрою. Предмет, метод і завдання землеустрою. Призначення землеустрою. Зміст землеустрою. Суб'єкти і об'єкти землеустрою. Розвиток землеустрою як науки. Земельний устрій та історія земельних відносин. Поняття землеволодіння і землекористування. Форми землекористування та організації території. Елементи землевпорядної організації території. Поняття і функції землі. Раціональне використання і охорона земель. Земля як об'єкт права, сільськогосподарських, містобудівних та інших відносин. Властивості земельних та інших природних ресурсів, що враховуються при землеустрої. Види господарського використання земель і

правового стану земельних ресурсів. Категорії та цільове призначення земель. Характеристика земельного фонду України за формами власності та категоріями земель.

1.3.2. Теорія землеустрою (понятійний апарат). Функції та принципи землеустрою. Методи землеустрою. Види і форми землеустрою. Прогнозування раціонального використання та охорони земель. Територіальне планування землекористування. Територіальний землеустрій. Внутрішньогосподарський землеустрій. Зокремлений землеустрій. Система землеустрою в Україні, основний зміст. Методика і технології землеустрою. Основні технології землевпорядкування. Стадії проектування. Організація здійснення проектів землеустрою. Види документації із землеустрою (програми, схеми, проекти, робочі проекти). Розгляд і затвердження землевпорядних проектів та інших матеріалів з питань землеустрою.

1.3.3. Прогнозна та планувальна документація із землеустрою на національному та регіональному рівнях. Загальнодержавні і регіональні програми використання та охорони земель. Складання схем землеустрою та розроблення техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень. Природно-сільськогосподарське, еколого-економічне, протиерозійне та інші види районування і зонування земель. Формування та встановлення (відновлення) на місцевості меж адміністративно-територіальних утворень. Формування та встановлення меж територій з природно-охоронним, рекреаційним та заповідним режимами використання. Особливості землеустрою сільських територій. Складання проектів відведення земель для несільськогосподарських потреб. Складання проектів землеустрою щодо розмежування земель державної та комунальної власності населених пунктів. Оцінювання ефективності проектів територіального землеустрою і перенесення проектів землеустрою в натуру. Основні принципи оцінювання економічної та бюджетної ефективності проектів землеустрою в ринковій економіці. Перенесення проектів землеустрою в натуру.

1.3.4. Зміст (складові частини) проекту землеустрою сільськогосподарською підприємства та особливості їх формування. Організація угідь. Трансформація та покращення земель (економічний аспект). Обґрунтування складу і співвідношення угідь. Складання проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін, упорядкування угідь. Підготовчі роботи. Розміщення виробничих центрів і господарських дворів. Розміщення об'єктів інженерного облаштування території. Обґрунтування типу, виду і кількості сівозмін. Проектування овочевих сівозмін. Проектування ґрунтозахисних сівозмін. Проектування

кормових сівозмін. Проектування польових сівозмін. Впорядкування території сівозмін. Проектування полів і робочих ділянок. Загальні вимоги до проектування полів сівозмін. Особливості проектування полів в складних рельєфних умовах. Розміщення польових доріг, літніх таборів, джерел польового водопостачання та полезахисних лісосмуг. Мета та завдання оцінювання ефективності проектів землеустрою. Суть і принципи оцінки економічної ефективності проектів землеустрою. Розрахунок показників економічної ефективності проектів землеустрою. Суть і принципи оцінки екологічної ефективності. Розрахунок показників екологічної ефективності проектів (коефіцієнт екологічної стабільності, коефіцієнт антропогенного навантаження). Особливості землеустрою в районах розвинутої ерозії ґрунтів. Особливості впорядкування території в районах з осушувальним землеробством. Особливості впорядкування території в районах із зрошувальним землеробством. Особливості організації території в районах техногенно-забруднених земель. Особливості землеустрою фермерських господарств.

1.3.5. Поняття, завдання і призначення робочого проектування в землеустрої. Принципи робочого проектування. Стадійність і класифікація робочих проектів. Послідовність розробки і складові частини робочого проектування. Види кошторисної документації. Елементи кошторисної вартості і порядок їх визначення. Порядок складання основної кошторисної документації. Нормативно-методична база для складання кошторисної документації.

1.3.6. Загальні відомості про кормові угіддя. Заходи з покращення та рівні використання кормових угідь. Впорядкування кормових угідь. Організація пасовищезмін. Розміщення загонів чергового спасування. Розміщення скотопрогонів, літніх таборів, водних джерел. Особливості впорядкування території зрошуваних культурних пасовищ. Зміст і впорядкування території сінокосів. Економічна ефективність проекту організації кормових угідь.

1.3.7. Значення захисних лісонасаджень в сільському господарстві. Види захисних лісонасаджень. Протиерозійні гідротехнічні споруди. Технологія закладки лісосмуг. Розробка робочого проекту закладки захисних лісонасаджень. Землювання, як захист підвищення родючості ґрунтів. Технологічна схема робіт при землюванні. Зміст та етапи робочого проекту землювання. Види ярів. Способи засипки і виположування ярів. Технологія засипки ярів. Негативний вплив зсувів. Фактори, що викликають зсувні процеси. Типи зсувів. Зсувні схили. Протизсувні заходи. Основні ерозійні процеси та їх вплив на сільське господарство. Основні принципи розробки

протиерозійних заходів. Види протиерозійних заходів.

1.3.8. Класифікація автомобільних доріг. Технічні показники автомобільної дороги. Дорога в плані. Основні правила проектування автомобільної дороги. Розбивка пікетажу траси. Розрахунок прямих і кривих ділянок траси. Побудова плану траси. Повздовжній профіль дороги. Нанесення проектної лінії. Визначення об'єму земляних робіт. Елементи дороги в поперечному профілі. Типові поперечні профілі земляного полотна дороги. Водопропускні труби. Гідравлічний розрахунок труб. Вимоги до ґрунту та до його укладання в земляне полотно. Проектування земляного полотна. Загальні вимоги до дорожнього одягу.

1.3.9. Геодезичні роботи, які виконуються при землеустрої. Об'єкти проектування. Види геодезичних робіт при землеустрої. Оновлення (корегування) планів і карт. Старіння планів (карт) та періоди їх оновлення. Точність і способи корегування планів. Організація і зміст робіт по корегуванню планів (карт). Елементи геодезичних розбивочних робіт. Способи проектування ділянок при складанні проектів землеустрою. Суть перенесення проекту в натуру. Способи перенесення проектів землеустрою в натуру. Складання проекту перенесення в натуру.

1.4. ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР

1.4.1. Історичний розвиток земельно-кадастрових робіт на території України. Місце державного земельного кадастру у складі кадастру природних ресурсів. Роль державного земельного кадастру у регулюванні земельних відносин та реалізації земельної реформи в Україні.

1.4.2. Основні положення Закону України «Про Державний земельний кадастр». Зміст і призначення державного земельного кадастру. Складові частини державного земельного кадастру. Види і принципи державного земельного кадастру. Методологічні основи земельного кадастру. Порядок ведення і сучасний стан земельного кадастру. Види земельно-кадастрової документації. Способи одержання земельно-кадастрових даних. Статистичні спостереження. Систематизація, обробка і аналіз земельно-кадастрових даних. Статистичні земельно-кадастрові таблиці. ГІС-технології в державному земельному кадастрі. Програма автоматизованої земельно-інформаційної системи в Україні.

1.4.3. Загальні положення про державний земельний кадастр. Характеристика державного земельного кадастру. Земельний фонд України і його категорії як об'єкт державного земельного кадастру. Земельна ділянка як

основна земельно-кадастрова одиниця. Угіддя як елемент державного земельного кадастру. Класифікація земельних угідь. Земельний фонд України у складі світових земельних ресурсів та стан його використання. Поняття обмежень та обтяжень. Порядок визначення і встановлення обмежень та обтяжень. Земельні сервітути та порядок їх встановлення. Кадастрова структуризація території. Встановлення меж кадастрових зон та кварталів. Присвоєння кадастрових номерів. Сутність і загальні положення районування території для оцінки земель. Внутрішньогосподарське земельно-оціночне районування території. Характеристика вихідної інформації для оцінки земель. Визначення місць обмежень щодо використання земель. Поняття про межі. Встановлення та погодження меж. Способи закріплення меж. Геодезичне встановлення меж. Відновлення меж. Встановлення меж обтяжень та обмежень. Інвентаризація земель. Обстеження територій для цілей земельного кадастру. Виготовлення кадастрового плану. Бонітування ґрунтів. Економічна оцінка земель. Грошова оцінка земельних ділянок. Державна реєстрація земельних ділянок. Облік кількості і якості земель.

1.4.4. Основний облік кількості земель. Поточний облік кількості земель. Статистична звітність по кількісному обліку земель. Облік якості земель за категоріями їх придатності та виділення особливо цінних земель. Облік якості земель за агро виробничими групами ґрунтів. Облік якості ґрунтів земельних угідь за ступенем кислотності і змитості; за вмістом поживних речовин та гранулометричним складом ґрунтів.

1.4.5. Земельно-оціночне районування території. Науково-методичні положення бонітування ґрунтів. Визначення балів бонітету агро виробничих груп, земельних ділянок, господарств, районів, областей. Науково-методичні положення економічної оцінки земель. Визначення показників загальної та часткової економічної оцінки земель на агро виробничих групах ґрунтів. Визначення показників внутрігосподарської економічної оцінки земель. Визначення показників економічної оцінки земель на різних адміністративно-територіальних рівнях. Нормативно-правова база грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення. Розрахунок грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення в Україні, області, адміністративному районі, господарстві і конкретної земельної ділянки. Загальні положення застосування даних земельного кадастру. Застосування даних земельного кадастру при аналізі господарської діяльності. Визначення економічної придатності земель для вирощування с/г продукції. Застосування даних земельного кадастру в районі та області.

1.4.6. Поняття земель населених пунктів. Класифікація населених пунктів. Призначення і зміст земельного кадастру населених пунктів. Земельний кадастр, як основа містобудівного кадастру. Загальні положення інвентаризації в населених пунктах. Порядок складання плану земельного господарського устрою населеного пункту. Основні вимоги при зонуванні території населених пунктів. Визначенні меж зон в населених пунктах. Підготовчі роботи для проведення грошової оцінки земель населених пунктів. Земельно-оціночна структуризація населеного пункту. Грошова оцінка земель населених пунктів. Склад та існуючий стан використання земель населених пунктів.

1.4.7. Загальні відомості про державну реєстрацію земель та нерухомість. Зміст, принципи та методичні основи державної реєстрації земель та нерухомості. Порядок формування земельної ділянки як об'єкта нерухомості. Система державної реєстрації землі та нерухомості. Державна реєстрація прав на нерухоме майно. Індексна кадастрова карта. Визначення часток у спільній частковій власності, обмежень та сервітутів. Завдання та структура класифікаторів земель. Класифікатори: форм власності на землю, цільового використання землі, прав обмеженого користування чужою земельною ділянкою, обмежень та обтяжень. Поземельна книга та її зміст. Порядок ведення поземельної книги. Особливості реєстрації обтяжень та обмежень прав оренди земельних ділянок. Правоустановчі документи. Загальні відомості прав на нерухоме майно. Органи державної реєстрації прав на нерухомість, їх повноваження та компетенція. Державний реєстр прав. Порядок реєстрації заяв та записів і витяг з державного реєстру. Порядок державної реєстрації прав на нерухоме майно.

1.4.8. Історія та перспективи розвитку автоматизованих систем кадастру. Технічне, технологічне, інформаційне та програмне забезпечення АЗІС. Інформаційне моделювання. Дані та їх характеристика. Структури і бази даних. Основні моделі даних. СУБД і банки даних. Носії просторових даних. Растровий і сітковий формати даних. Векторний формат даних. Цифрові карти. Цифрове тематичне картографування. Введення картографічних даних. Перетворення і редагування картографічних даних. Введення і редагування атрибутивних даних. Пошук, відображення і виведення даних. Просторовий аналіз. Просторове моделювання. Інші методи аналізу, а також моделювання, прогнозування та моніторингу. Використання дистанційних даних для задач кадастру. Досвід розробки та впровадження автоматизованих кадастрових систем.

1.4.9. Організаційна структура управління геодезичними, землевпорядними і земельно-кадастровими роботами. Організація контролю і оцінка якості праці. Значення нормування і планування геодезичних, землевпорядних і земельно-кадастрових робіт. Структура затрат робочого часу і види норм праці. Методи розробки технічно обґрунтованих норм праці. Завдання планування. Перспективні і поточні плани. Основні розділи і методика складання річних планів. Сітьове планування. Функції фінансів, порядок фінансування та контроль за дотриманням планово-фінансової дисципліни в проектних організаціях. Фонди економічного стимулювання в проектних організаціях. Принципи оплати праці в землевпорядкуванні. Форми і системи оплати праці. План роботи, розрахунок виробітку на одного виконавця. Формування, розстановка кадрів на виконання геодезичних, землевпорядних і земельно-кадастрових робіт. Поняття, завдання і зміст наукової організації праці. Організація виконання окремих видів геодезичних, землевпорядних та земельно-кадастрових робіт. Значення обліку та порядок його ведення. Документи первинного обліку і порядок їх складання. Складання актів готовності проектних і вишукувальних робіт. Зміст, порядок і строки складання звітних документів.

1.5. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

1.5.1. Земельне законодавство його завдання та принципи. Повноваження Верховної Ради України в галузі земельних відносин. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі земельних відносин. Повноваження місцевих державних адміністрацій у галузі земельних відносин та розпорядження землями державної власності. Повноваження сільських, селищних, міських рад у галузі земельних відносин та розпорядження землями комунальної власності. Повноваження органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо передачі земельних ділянок у власність або у користування. Порядок передачі земельних ділянок в оренду. Порядок надання земельних ділянок державної або комунальної власності у користування. Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами.

1.5.2. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин. Поняття та загальна характеристика права власності на землю. Форми власності на землю (державна, комунальна, приватна). Суб'єкти права власності. Документи що посвідчують права на землю. Спільна власність, спільна часткова, спільна сумісна власність. Суб'єкти права спільної власності. Особливості

правовідносин при спільній власності. Права користування землею (право постійного користування, право оренди, право концесії). Суб'єкти і об'єкти права користування землею. Документи що посвідчують права користування землею. Підстави набуття і зміст права користування чужою земельною ділянкою (сервітут, емфітевзис, суперфіцій). Перехід права власності та права користування землею при переході його на будівлі і споруди. Права та обов'язки власників землі і землекористувачів. Гарантії прав власності та користування землею. Види обтяжень прав на земельну ділянку. Види обмежень на використання земель. Роль містобудівної і землевпорядної документації при встановленні обмежень щодо використання земель.

1.5.3. Земельний фонд України, як об'єкт правового регулювання. Склад та особливості правового режиму використання земель сільськогосподарського призначення. Склад та особливості правового режиму використання земель житлової та громадської забудови. Склад та особливості правового режиму використання земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення. Склад та особливості правового режиму використання земель лісового фонду. Склад та особливості правового режиму використання земель водного фонду. Склад та особливості правового режиму використання земель оздоровчого призначення. Склад та особливості правового режиму використання земель рекреаційного призначення. Склад та особливості правового режиму використання земель історико-культурного призначення. Склад та особливості правового режиму використання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

1.5.4. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Види порушень. Види правопорушень ведення Державного земельного кадастру. Правові форми відповідальності за ці правопорушення. Обов'язки орендарів земельної ділянки. Розкрийте сутність права володіння, користування та розпорядження земельними ділянками. Плата за використання земель. Зміст та методи економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель. Повноваження Укрдержреєстру в питаннях реєстрації речових прав на земельні ділянки та нерухоме майно та їх обмежень. Взаємодія Укрдержреєстру та Держгеокадастру в питаннях реєстрації речових прав на земельні ділянки та нерухоме майно та їх обмежень.

1.5.5. Підстави та порядок примусового відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності. Зміст угод про перехід права власності на земельні ділянки. Обов'язки підприємств, установ та організацій, що проводять розвідувальні роботи. Обов'язки власників землі щодо визначення спільних меж земельних ділянок. Зміст добросусідства. Обов'язки суміжних

власників землі (землекористувачів). Право колективної власності на землю та особливості його виникнення, реалізації та припинення. Особливості приватизації земельних ділянок для ведення фермерського господарства. Припинення права приватної власності як санкція за вчинене правопорушення. Викуп земельних ділянок приватної власності для суспільних потреб. Викуп земельних ділянок приватної власності з мотивів суспільної необхідності.

1.5.6. Набуття права власності на земельні ділянки у процесі паювання. Загальна характеристика оренди землі та договору оренди землі. Зміст суборенди землі та особливості її виникнення та припинення. Паювання земель державних та комунальних сільськогосподарських підприємств, установ і організацій. Правовий режим земельного податку. Правовий режим орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності. Особливості оренди земельних часток (паїв) без виділення їх в натурі (на місцевості). Використання невитребуваних земельних часток (паїв) та нерозподілених земель колективної власності. Процедура визнання земельних ділянок відумерлою спадщиною. Особливості надання у користування земельних ділянок із водними об'єктами. Особливості надання у користування земельних ділянок для видобування корисних копалин. Види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері земельних відносин.

2. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

2.1. ГЕОДЕЗІЯ

1. Балаківський В.Б., Червоний М.В., Петренко О.Я., Гарбуз М.М. Геодезичні роботи при землеустрої. Харк. нац. аграрн. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2008. 226 с.
2. Ващенко В., Літинський В., Перій С. Геодезичні прилади та приладдя. навчальний посібник. Львів: Євросвіт, 2009. – 208 с.
3. Геодезичний енциклопедичний словник // за ред. В. Літинського. Львів: Євросвіт, 2001. 668 с.
4. Геодезія. Частина перша: підручник. 3-тє вид., виправл. та доп. [за заг. ред. Могильного С.Г. і Гавриленка Ю.М.]. Донецьк: Технопарк ДонНТУ «УНІТЕХ», 2009. 514 с.
5. Гофманн-Велленгоф Б. Глобальна система визначення місцеположення (GPS). К.: Наукова думка, 1996. 388 с.
6. Інструкція з топографічних знімачь для масштабів 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500. ГКНТА-2.04-02-98. К.: Головне управління геодезії, картографії та кадастру України, 1999. 156 с.
7. Маслов А.В., Гордєєв А.В., Батраков Ю.Г. Геодезія. Учебник. М.: Колос С, 2006. 598 с.
8. Новак Б.І., Порицький Г.О., Рафальська Л.П. Геодезія: підручник, 2-ге вид. переробл. та доповн. К.: Арістей, 2008. 284 с.
9. Островський А.Л., Мороз О.І., Тарнавський В.Л. Геодезія, частина II: підручник для вузів. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2008. 564 с.
10. Островський А.Л., Мороз О.І., Тартачинська З.Р., Гарасимчук І.Ф. Геодезія. Частина перша. Топографія: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 440 с.
11. Шевченко Т.С., Мороз О.І., Тревого І.С. Геодезичні прилади: підручник, 2-ге вид. переробл. та доповн. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 484 с.
12. Огородова Л. В. Высшая геодезия. Часть III. Теоретическая геодезия. М.: Геодезкартиздат, 2006. 384 с.

2.2. КАРТОГРАФІЯ

1. Берлянт А. М. Картография: учебник для вузов М. : Аспект Пресс, 2002. 336с.

2. Берлянт А. М. Картоведение: учебник для вузов М. : Аспект Пресс, 2003. 477с.
3. Ляшенко Д.О. Картографія з основами топографії: навч. посібн. К.: Наук. Думка, 2008. 184с.
4. Божок А.П., Осауленко Л.Е., Пастух В.В. Картографія. Київ: Фітоцентр, 1999. 252с.
5. Вахрамеева Л.А. Картография. М.: Недра, 1981. 224с.
6. Вахрамеева Л.А. Математическая картография. М.: Недра, 1986. 236с.
7. Салищев К.А. Картография. М.: Высшая школа, 1982. 239 с.
8. Справочник по картографии / [под ред. Е.И. Халупина]. М.: Недра, 1988. 469с.

2.3. ЗЕМЛЕУСТРІЙ

1. Богіра М.С. Землевпорядне проектування: теоретичні основи і територіальний землеустрій: навч. посібн. Львів: ЛНАУ, 2010. 334 с.
2. Богіра М.С. Землевпорядне проектування. Київ: Агроосвіта, 2011. 440 с.
3. Волков С.Н. Землеустройство: учебник для студ. вузов. М.: Колос, Т.4: Экономика-математические методы и модели, 2001. 696 с.
4. Закон України «Про землеустрій». *Регулювання земельних відносин в Україні*. – Ч.3: Українські технології. Львів, 2003. с. 159-186.
5. Землеустроительное проектирование [М.А.Гендельман, Л.І. Подольський, Н.А. Ступаков та ін.]. М.: Агропромиздат, 1999. 583 с.
6. Казьмір П.Г. Протирозійна організація території сівозмін: навч. посібн. Львів, 2007. 128с.
7. Кривов В.М. Екологічно-безпечне землекористування Лісостепу України: проблеми охорони ґрунтів. Вид. 2-ге, доповн. К.: Урожай, 2008. 304 с.
8. Кривов В.М. Основи землевпорядкування: навч. посібн. для підготовки бакалаврів у вищ. навч. закл. II-IV рівнів акредитації. 2-ге вид., доп. К.: Урожай, 2009. 324 с.
9. Третяк А.М. Економіка землекористування та землевпорядкування: навч. посібник. К.: ЦЗРУ, 2004. 542 с.
10. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань та їх угідь. К.: ЦЗРУ, 2007. 246 с.
11. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: Теоретичні основи і територіальний землеустрій: навч. Посібник. К.: Вища освіта, 2006. 528 с.
12. Третяк А.М. Наукові основи землеустрою. К.: ЦЗРУ, 2002. 342 с.

2.4. ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР

1. Земельні відносини в Україні: законодавчі акти і нормативні документи, Держкомзем України. К.: Урожай, 1998. 816 с.
2. Закон про Державний земельний кадастр від 07.07.2011р. №3613-VI; zakon. rada. gov. ua [електронний ресурс].
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 1993р. №15 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №99 від 30.01.1997р.) "Про порядок ведення державного земельного кадастру".
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 2 грудня 1997р. №1355 "Про Програму створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру".
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 1995р. №213 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №864 від 31.10.95р., №525 від 30.05.97р.) "Про методику грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів (тимчасова)" та "Про методику грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів).
6. Володій М.О. Основи земельного кадастру. К.: 2003. 320 с.
7. Гнаткович Д.И. Земельний кадастр: зкономика землепользования. Львов: 1996. 136с.
8. Гнаткович Д.І. та ін. Науково-методичні положення оцінки земель України у світових цінах. Львів: 1985. 68с.
9. Магазинщиков Т.П. Земельний кадастр. Львів: Світ, 1991. 452 с.
10. Проблеми земельного кадастру та застосування його даних в умовах ринкової економіки / [за ред. Д.І. Гнатковича]. Львів: 1996. 108 с.
11. Теоретичні основи державного земельного кадастру [за ред. М.Г. Ступеня]. Львів: 2003. 341с.
12. Третьяк А.М. та ін. Теоретико-методологічні основи державною земельного кадастру в Україні. К.: 2003. 253 с.
13. Ступень М.Г. Оцінка земель: навч. посібн. Львів: Новий світ-2000, 2005. 308с.
14. Ступень М.Г. Кадастр населених пунктів: підручник. Львів: Новий світ-2000, 2004. 392с.
15. Ступень М.Г. Містобудівний кадастр: навчальний посібник. Львів: В-цтво ЛДАУ, 2003. 224с.

2.5. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

1. Андрейцев В.І. Земельне право і законодавство суверенної України: Актуальні проблеми практичної теорії. К.: Знання, 2005. 445с.
2. Возняк Р.П., Ступень М.Г., Гуцуляк Г.Д. Земельно-правовий процес: підруч. Львів: Новийсвіт-2000, 2008. 327 с.
3. Курило В. І. Основи земельного права України : навч. посіб. [за заг. ред. В.З. Янчука]. К.: Магістр - ХХсторіччя, 2006. 160с.
4. Мірошніченко А.М. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України. К.: Правоваєдність, 2009. 496с.
5. Мірошніченко А.М. Земельне право України: навч. посіб. К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2007. 432с.
6. Шеремет А.П. Земельне право України: навч. посіб. К. : Центр навч. літ-ри, 2005. 632 с.
7. Земельний кодекс України від 25.10.2001р. №2768-III; //zakon. rada. gov. ua [електронний ресурс].
8. Земельний кодекс України: Коментар. Харків: ТОВ „Одіссей”, 2004. 604с.
9. Земельне право України: підруч. / за ред. М. В. Шульги. К.: ЮрінкомІнтер, 2004. 368 с.
10. Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України: наук.-навч. посіб. / за ред. Н.І. Титової. Львів: ПАІС, 2005. 368 с.
11. Земельне право України: підруч. / за ред. О.О. Погрібного, І.І. Каракаша. 2-ге вид, перероб. і допов. К.: Істина, 2009. 600 с.
12. Земельні відносини в Україні: зб. нормат. актів. К.: ЮрінкомІнтер, 2009. 720 с.
13. Земельний кодекс України з постатейними матеріалами: зб. нормативно-правових матеріалів та судової практики: за станом на 1 лютого 2006 р. / упор.: А.М. Мірошніченко. К.: Фізична особа-суб'єкт видавничої справи Романчик Р.С., 2006. 720 с.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Перелік тестових питань для вступного фахового випробування для здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» при вступі на освітньо-професійну програму „Геодезія та землеустрій” спеціальності 193 „Геодезія та землеустрій” галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», складений згідно «Освітньо-професійної програми підготовки бакалавра» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій».

На фаховий вступний тестовий іспит виноситься перелік дисциплін, що формують систему компетенцій *бакалавра* спеціальності «*Геодезія та землеустрій*» галузі знань 19 «*Архітектура та будівництво*», а саме п'ять обов'язкових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки: геодезія, картографія, землеустрій, державний земельний кадастр, земельне право.

Під час випробування вступнику пропонується виконати тестове завдання, яке включає питання теоретичного характеру, що відповідають базовій частині програми. Для вступних випробувань розроблено 3 варіанти тестових завдань по 50 тестових питань в кожному. На кожне тестове питання може бути одна або декілька правильних відповідей. Для кожного варіанту розроблені ключі правильних відповідей. Кожен екзаменаційний тест зброшуровується, в ньому вказується: № варіанту, тестові питання, варіанти відповідей і графа для відповідей абітурієнтом. Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі.

Тривалість фахового вступного випробування 1,5 години (1,8 хвилини на одне тестове питання).

Фахове вступне випробування оцінюється за 200-бальною шкалою. При тестовому контролі застосовується така система оцінювання – за кожну правильну відповідь 2 бали, невірну – 0 балів. Максимальна кількість балів за всі правильні відповіді складає – 100 балів. Остаточна оцінка визначається за шкалою 100-200 балів додаванням до суми набраних балів за правильні відповіді числа 100 (табл. 3.1).

За повну та правильну відповідь на всі запитання абітурієнт може набрати максимально 200 балів (за 200-бальною шкалою). При цьому до участі в конкурсному відборі допускаються особи, які отримали за результатами вступного фахового випробування не менше 130 балів.

Таблиця 3.1. **Критерій оцінювання фахового іспиту**

Кількість вірних відповідей для 50 питань	Оцінювання по шкалі 100-200 балів	Кількість вірних відповідей для 50 питань	Оцінювання по шкалі 100-200 балів
0	100	26	152
1	102	27	154
2	104	28	156
3	106	29	158
4	108	30	160
5	110	31	162
6	112	32	164
7	114	33	166
8	116	34	168
9	118	35	170
10	120	36	172
11	122	37	174
12	124	38	176
13	126	39	178
14	128	40	180
15	130	41	182
16	132	42	184
17	134	43	186
18	136	44	188
19	138	45	190
20	140	46	192
21	142	47	194
22	144	48	196
23	146	49	198
24	148	50	200
25	150		